כי האי גוונא ודאי צריך לאודועיה. משמע דוקא הכא לפי שהיה לו פתחון פה לחשדו קאמר דצריך לאודועיה משום והייתם נקיים מה׳ ומישראל (במדבר לב) אבל בעלמא לא, והא דאמר בסוף זה בורר (סנהדרין דף נא: ופס ד״ה ופס) אינים שנתעלמו לדין שכופין לותו ודן בעירו ואם אמר (ד) כתבוני מאיזה טעם דנתוני, כותבין ונותנין לו, תר״ת מכח ההיא דהכא דוקא התם דלא רצה לדון אלא על ידי כפייה אבל אם מדעתו דנו אותו אין כותבין ונותנין לו [א] וי״מ דהכא כל כה״ג צריך לאודועיה דלא איירי אודעה מאיזה טעם חייבו אלא היה משיבו כל כה״ג היה לך להודיעו כשחלקת ולא היה לך לחלוק אלא מדעתו:

אוגר זוזא בפשיטא. מקבל היה עליו אחריות [ב] אונסין לכי ס״ד דשרי: **מרא** הדרא בעיניה וידיע פתחיה. ועוד שיכר פגמו שהוא נפגם אם יתקלקל מחמת מלאכה זוזי לא הדרי בעייניהו שהרי מוליאן ולפיכך אחריותן עליו ושכרן רבית אע״פ שאמר בלשון שכירות ועוד לי נמי מהדר להו בעייניהו לא ידיע פתחייהו נמלא שכרן בחנם והוי רבית כדפי׳ בקונטרס וקשה לפירושו דא״כ היה אסור להשכיר לחבירו קטלא וכוס של זהב ונובעת דלא ידיע פתחייהו כדתנן בפרק הגהה (מעילה דף יח:) ושלין בו פגם כיון שהגה מעל כילד קטלא בטוהרה ונובעת בידה ופתחה בכוס של זהב כיון שהגה מעל ועוד דבהדיא תניא בתוספתא (פ״ד) משכיר לחם מעותיו לאל שולחני להתרלות בהן ולהתלמד בהן וריב״ן לא גרס וידיע פתחיה וגרלה דגרס ליה ה״פ מרא לינה מלוה כי לא ניתנה להוצאה ולהחזיר לחברת אלא צריך להחזיר בעינה והשכר אינו שכר מלוה לי נמי היה נותן המרא להוציא ולעשות הימנו כל חפצו ונשלם לחברת אעפ״כ מותר ליטול שכר ואין ללמוד היתר משם לאונורי זוזי דבמרא השכירות אינה בעבור הלוואה שיש לו רשות להוציאה אלא נותן השכירות עבור הפחת שנפחת על ידי מלאכה אם יחזיר השוכר בעינה אבל זוזי דרב חמא היה מלוה ונלוה הוצאה השכירה לו ולא בשביל קבלת שום פחת: מעות

עבי ותקולי. יש זוזי שמשקלם קל ולוקחים יוצאת בהוצאה והורגלו בה וטובים בהוצאה יותר מעורה לחברת של זוזי שמשקלן יתר ולוקחן שמשקלן יתר חביבין למי שמוקל כסף מנה לו פרס במחזיים הלכך עבי ומבי לי נמי תקולי ותקולי כמאן דפליגי דמי דאתיה שהיה כאלה שנטל: **אבל שקל עבי ושבח תקולי.** לי נמי שקל תקולי ושבח עבי לא: **מוגר זוזי בפשיטא ליומא.** בלשון שכירות ולא בלשון הלוואה הגני משכיר לך זוז היום בפשוט דהייבו זוז מדינה דהייבו שמיניה שבעורי: **הלו זוזי דרב חמא.** ירדו לטיומין כדאמרינן לקמן (דף עח.) שהמלוין ברבית נכסיהן ממוטטין: **מ״ש ממרא.** פוטוי״ר בלעז״ז הלא רשאי אני להשכיר את כלי: **הדרא בעינא.** אותו כלי חוזר בעינו ואינו הלוואה — אלא בדמים ואין אחריותו עליו אם נאנס או נשבר מחמת מלאכה הלכך אין שכרו רבית: **וידיע פתחיה.** ועוד שיכר פגמו שהוא נפגם ומתקלקל מחמת מלאכה: **זוזי לא הדרי בעייניהו** שהרי מוליאם ולפיכך אחריותן עליו ושכרן רבית אע״פ שאמר בלשון שכירות, ועוד לי נמי מהדר בעייניהו שהרי ידיע פתחייהו נמלא שכרן בחנם: **אונגא דקירא.** חלות הנתכות בכלים קטנים עגולים כאונגות: **מקירא.** תגרי שעוה: **מתני׳ שמין פרה.** גדולה וחמור גדול שראוין למלאכה ומלאכתם טובה של מקבל: **למחצה.** לחלוק שכר שיעביד בדמים ובוולדות: **לחלוק לא בוולדות מיד.** כשתבא (ג) (שלא) חלוקתן כדאמרן לעיל בדקה שלשים ובנפה חמשים יום: **שמין עגל עם אמו.** ולין לריך ליתן שכר עמל ומזון לעגל אלא לאם: **מפרין על שדהו.** לשון פרה ורבה ובגמ׳ מפרש כילד מפרין ולי נראה מפריז בזי״ן לשון מרחיב ומגדיל כמו (זכריה ב) פרזות תשב ירושלם וכן מצינו בגדה (דף ד:) לא כהלל שהפריז על מדותיו וכן יסד רבינו משולם *בפיוטו חכמי מדות מפריזים: **גמ׳ תן לי מאתים זוז.** הלוניי מאתים זוז ואוליאם בשדה לזבל ⟨לגלול⟩ ולזרוע ולחרוש: **ואפרנסנה.** (ג) כל צרכה כל דבר קרוי פרנסה: **ואני אעלה.** בחכירותיה שנים עשר כורין של חטין לשנה ותחזיר מעותיך: **מוסר.** ואין זו רבית שכר מעות אלא שחוכר ממנו שדה משובחת ומעלה לו בחכירות שדה טובה יותר משדה רעה מאתים זוז שני כורים חטין: **אבל לא מפרין לא על שכר חנות ולא על שכר ספינה.** שאם שכר ממנו חנות לו ספינה אסור לנות הימנו מעות לקנות פירות ולמכור בחנות לו פרקמטיא להוליך בספינה ויעלה לו על דמי שכירותו כיון דלא בגופה דחנות וספינה קא מפיק להו לגבך זוזי להשביח החנות לו הספינה אין תוספת השכר בשביל חנות וספינה אלא בשביל שכר מעות: **לגור בה לורות.** שיולא מעות הללו לגור בו לורות שהרא נאה והכל רגין לחנות לקנות ולאכול שם: **ספינתא אמר רב אגרא ופגרא.** מותר להשכירה ע״מ שאם תשבר ישלם לותה השוכר: **אי אגרא לא פגרא.** כיון דטומל שכר אין לו לתבוע דמי שבירתה: **ואי אעלה לך בשכר מותר.** מאחר שנמצאה בדמים שאם תישבר יש לה דמים הוא לה מלוה נביה והוא שכרה רבים. עסקא שאדם מקבל מחבירו ומקבל אחריות שאם מתו, מתו לו, ואם אבדו אבדו לו והשכר יתלוקו והיינו לאן ברזל שקשה כברזל שקיים אצל בעליו ואינו פותח אצלם, וגרלה לי שרוב המקבלים כך היו נוהגים לקבל בהמה דקה להכי קרי להו לאן: **הרי פרתך עשויה עלי בלי דינר.** אם לא תאבינה לך: **מותר.** ואין זה רבית כדמפרש לפי שאלה עשאה דמים מחיים ⟨אם⟩ יוצאו פרות בשוק ויעמדו דמיה על עשרים לא ישלם, אלא לאחר מיתה ⟨אם⟩ תמות לו אם תישבר אלמא כל כמה דלא קביל עליה יוצאה גבי ספינה נמי לא קביל עליה יוצאה: ונהגו

אי פגרא לא אגרא. *שתיק רב אמר רב ששת מ״ט *שתיק רב לא שמיעא ליה הא דתניא אע״פ שאמרו אין מקבלין צאן ברזל מישראל אבל מקבלין צאן ברזל מן הנברים אבל אמרו השם פרה לחבירו ואמר לו הרי פרתך עשויה עלי בשלשים דינר ואני אעלה לך סלע בחדש מותר לפי שלא עשאה דמים, ולא עשאה? אמר רב ששת לא עשאה דמים מחיים אלא לאחר מיתה אמר רב פפא הלכתא - ספינה: אגרא ופגרא ונהגו

עין משפט נר מצוה

צב א מיי׳ פ״ה מהל׳ שלוחין ושותפין הלכה ט סמג עשין סה ולאוין קנ טוש״ע ח״מ סי׳ קפו סעיף יז:

צג ב מיי׳ פ״ה מהלכות מלוה ולוה הלכה מז סמג לאוין קנ טוש״ע יד סי׳ קעו סעיף ח:

צד ג מיי׳ שם סמג שם טוש״ע יד סי׳ קס סעיף יג:

צה ד ה מיי׳ שם טור ש״ע שם סעיף מז:

צו ו מיי׳ פ״ח מהלכות שותפין הלכה ג סמג עשין סב: נו״ב

צז ז מיי׳ שם הלכה ח סמג שם טוש״ע יד סי׳ קעז סעיף כג:

צח ח מיי׳ פ״ז מהלכות מלוה הלכה ט סמג לאוין קנ טור ש״ע יד סי׳ קעו סעיף ה:

צט כ מיי׳ שם פ״ח הלכה יג סמג שם טוש״ע יד סעיף ד:

ק ל מיי׳ שם הלכה יא טוש״ע שם סעיף ג:

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ליומא הלו זוזי: (ב) רש״י ד״ה למחצה וכו׳ כשהגא שמת חלוקתן: (ג) ד״ה ואפרנסנה שהרא כל צרכו של: (ד) תוס׳ ד״ה כי וכו׳ ואם תמר כתבו לי מאיזה טעם:

הגהות הגר״א

[א] תוס׳ ד״ה כי וי״מ כו׳. נ״ב וכ״כ טוש״ע כי״ד סס: [ב] שם ד״ה אוגר כו׳ אונסין. נ״ב דוקא כה״ג שקבל רק אונסין אבל אם קבל גם אחריות דנגיעה כו׳ מותר וכן בכל רבית דרבנן. תרומת הדשן. ולא גרלה (ומס״ם רבינו ביו״ד סי׳ קעו ס״ק כ׳):

מסורת הש״ס

[נמקלק ספרים ליתא. רש״ל]

[לעיל סח:]

[בפיוט יום שני של פסח למנהג מדינותינו]

[בפרש״י שכריש״ף ליתא לזבל ולנכם ולחרוש]

[בפרש״י ליתא]

[בפרש״י ליתא]

גליון הש״ס

גמ׳ שתיק רב. וכן סוכה ל״ז ע״ב וס״ג: